

Proteiin C (P-PC)

Laboratoorse hematoloogia ja üldkliiniliste analüüside osakond, tel. 731 8315

Proteiin C on organismi füsioloogiline antikoagulant. Proteiin C sünteesitakse maksas, sünteesis osaleb vitamiin K. Sarnaselt hüübimisfaktoritele esineb proteiin C plasmas inaktiivse proensüümina: aktiivseks ensüümiks muutumiseks on vaja trombiini, kaltsiumi ja fosfolipiidide olemasolu. Nimetatud aktivatsiooni võimendab endoteliaalfaktor trombomoduliin.

Aktiveeritud proteiin C (APC) reguleerib koagulatsiooniprotsesse, inhibeerides faktoreid Va ja VIIa aktiivsust plasmas proteiin S juuresolekul. Pärssides faktoreid Va ja VIIa, aitab aktiveeritud proteiin C pidurdada trombi laienemist.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	9NC-katsuti (helesinine kork)
Säilivus	Plasma toatemperatuuril kaheksa tundi, -20 °C üks kuu. Plasma tuleb eraldada ühe tunni jooksul peale proovi võtmist (tsentrifuugida 15 minutit 2500 x g juures).

Proovimaterjal hemostaasi uuringuteks võetakse esimese katsutina (v.a juhul, kui võetakse ka verekülv).

NB! Proovinõu peab olema täitunud katsutil oleva märgini!

Mistahes kliiniliste erijuhtude (nt hematokrit > 0,55) puhul ja säilitamise/saatmisega seotud küsimuste korral tuleb nõu pidada laboriga.

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: kolorimeetriline meetod

Referentsväärtused

0 p - < 3 p	24-44%
3 p - < 1 k	28-54%
1 k - < 1 a	31-112%
1 a - < 6 a	65-127%
6 a - < 11 a	71-129%
11 a - < 18 a	66-118%
≥ 18 a	70-130%

Näidustus ja kliiniline tähendus

Trombofiilia diferentsiaaldiagnostika, päriliku ja omandatud proteiin C defitsiidi diagnostika.

Proteiin C defitsiit võib esineda maksahaiguste (hepatiit, tsirroos), DIK-sündroomi, sepsise, ägeda respiratoorse distress-sündroomi (ARDS), pahaloomuliste kasvajate ja raseduse korral, samuti peroraalsete kontratseptiivide ja varfariinravi kasutamisel ning kongenitaalse proteiin C defitsiidi korral.

NB! PC tulemused ei ole usaldusväärsed varfariinravi ajal, enne määramist vajalik vähemalt kahe nädalane varfariinivaba periood.

Maire Mägi

